

Kolejny nietoperzowy rekord w rezerwacie „NIETOPEREK”

Fot. Artur Anuszewski

W Polsce występuje 25 gatunków nietoperzy, 2 z rodziny podkowcowatych i 23 z rodziny mroczkowatych. W podziemiach i obiektach Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego chronionych jako rezerwat przyrody „Nietoperek” dotychczas stwierdzono 13 gatunków należących do rodziny mroczkowatych, 4 z nich: nocek duży, mopek, nocek łydkowłosy i nocek Bechsteina zostały wymienione w załączniku II dyrektywy siedliskowej i dla nich tworzone są tzw. Specjalne Obszary Ochrony w ramach sieci Natura 2000.

Zimowe liczenia nietoperzy w podziemiach MRU mają już ponad trzydziestoletnią tradycję. W latach 1985 - 1995 liczenia odbywały się co roku i trwały przez 2-4 dni. W tym czasie niepokojone nietoperze przenosiły się z miejsca na miejsce, co odbijało się na dokładności wyników. Od 1999 r. liczenia odbywały się w ciągu jednego dnia co dwa lata. Od 2005 r. inwentaryzację ponownie przeprowadza się co roku. W styczniowych liczeniach bierze udział wielu znawców nietoperzy z Polski i zagranicy, są to osoby zajmujące się nietoperzami zawodowo, jak i z zamiłowania. Całość badań jest koordynowana przez dr Tomasza Kokurewicza z Katedry Zoologii i Ekologii Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu.

W tym roku padł kolejny rekord - naliczono 38910 nietoperzy, w ubiegłym roku było to 35891 osobników z 9 gatunków. Dotychczas najwięcej nietoperzy naliczono w 2015 roku – 38594 os. I z pewnością nie jest

to liczba wszystkich nietoperzy zimujących w podziemiach, bo jest tam wiele miejsc niedostępnych i trudnych do penetracji, a niektóre fragmenty korytarzy są częściowo zalane wodą. W ostatnich latach nasila się zjawisko ubywania wody w wielu fragmentach podziemi, co może doprowadzić do zaburzenia mikroklimatu, optymalnego do zimowania tych zwierząt.

Nietoperze należą do najbardziej narażonej na wymarcie grupy ssaków na świecie. W Polsce wszystkie objęte są ochroną gatunkową. Badania wykazały między innymi, że do najważniejszych zagrożeń wpływających na liczebność nietoperzy należy niszczenie bazy pokarmowej, czyli wycinanie lasów liściastych i zastępowanie ich monokulturami sosnowymi lub świerkowymi, gdzie bogactwo gatunkowe owadów jest najmniejsze, wycinanie starych, dziuplastych drzew powodujące utratę miejsc, w których ssaki te mogą zakładać kolonie i wychowywać młode, stosowanie chemicznych środków owadobójczych (pestycydów) chroniących pola uprawne i lasy przed szkodnikami. Nietoperze zjadając owady, gromadzą w swoich organizmach duże ilości tych substancji, co może prowadzić do śmierci lub obniżenia płodności.

Wiele gatunków nietoperzy występuje na strychach kościołów i budynkach mieszkalnych. W miejscach takich powszechnie stosuje się środki owadobójcze zabezpieczające drewniane konstrukcje przed kornikami i innymi owadami niszczącymi drewno. Substancje te są bardzo toksyczne dla wszystkich ssaków (także ludzi!). Niekorzystne są też remonty wież kościelnych, strychów, piwnic często powodujące zamykanie dostępu dla nietoperzy.

Andrzej Chmielewski